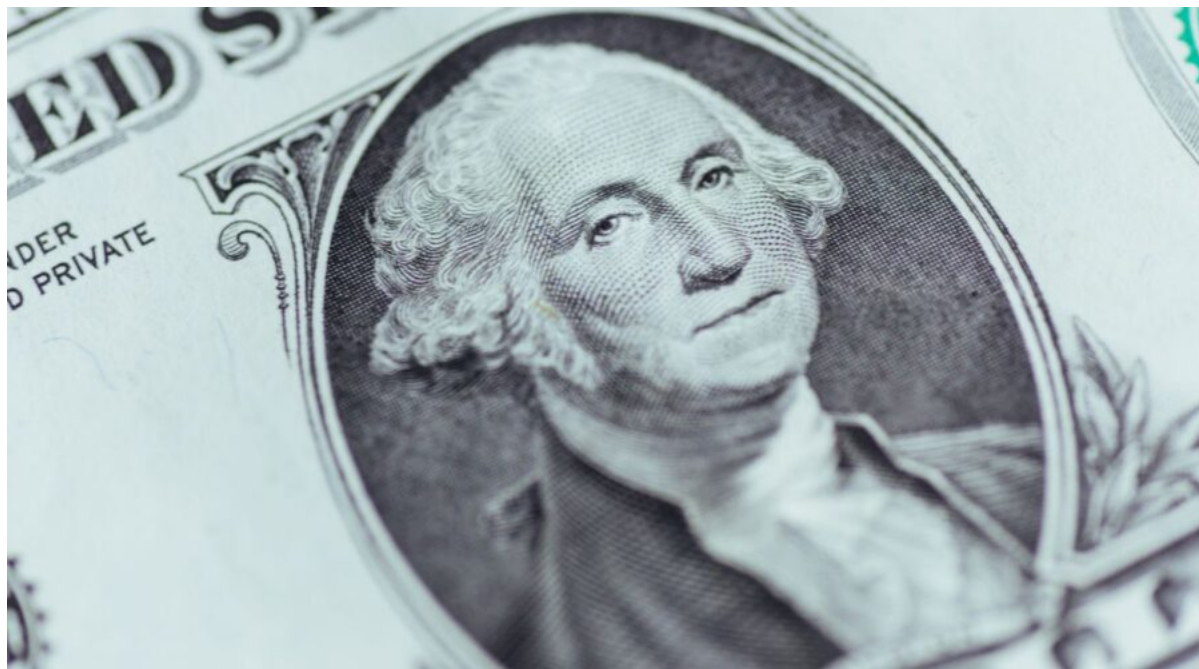

Alternativní platební systémy jsou „dlouhodobou hrozbou“ nadvlády amerického dolaru, varují experti

ET epochtimes.cz/2023/06/11/alternativni-platebni-systemy-jsou-dlouhodobou-hrozbou-nadvlady-americkeho-dolaru-varuji-experti

Andrew Moran

11. června 2023

Podle skupiny odborníků je potenciální dlouhodobou hrozbou pro americký dolar coby hlavní světové rezervní měny nárůst a rozšíření alternativních přeshraničních platebních systémů, včetně těch, které vyvinuly Čína a Rusko.

Země s negativními vztahy s americkou vládou vyvíjejí celou řadu přeshraničních platebních systémů. Přestože mnohé z těchto snah zatím nedosahují velikosti západních systémů, mohly by z dlouhodobého hlediska představovat pro dolar či euro vážnou výzvu.

„Myslím si, že se jedná o dlouhodobou hrozbu. To pro země, které prosazují alternativní platební systémy, skutečně znamená, aby budovaly ekonomické vztahy, budovaly obchodní vztahy a začaly obchodovat v něčem, co je mimo zavedené bilaterální vztahy,“ řekla 7. června Dr. Carla Norrlofová, vedoucí pracovnice The Atlantic

Council, na slyšení podvýboru Sněmovny reprezentantů pro národní bezpečnost, nezákonné financování a mezinárodní finanční instituce.

SPFS a CIPS

Po anexi Krymu zakusilo Rusko příval ekonomických a finančních omezení a sankcí. Moskva si uvědomila, že bude muset snížit svou závislost na „zelených bankovkách“, a spustila alternativu SWIFTu – systém vyvinutý Ruskou centrální bankou známý také jako SPFS.

Moskva se snaží tento systém finančních převodů posílit od doby, kdy napadla Ukrajinu. Přístup k SWIFTu jí byl navíc odepřen.

Írán, který byl v roce 2018 kvůli americkým sankcím od SWIFTu odříznut, připojil v únoru svou národní finanční službu SEPAM k systému SPFS. Obě země v posledních 18 měsících navýšily vzájemný obchod, který v roce 2022 dosáhl více než 4 miliard dolarů.

V dubnu Indie uzavřela přelomovou dohodu o přijetí systému SPFS při provádění bankovních plateb do Ruska.

Dle některých odborníků by mohl být pro dolar největší hrozbou čínský systém přeshraničních mezibankovních plateb CIPS.

CIPS poskytuje uživatelům služby zúčtování a vyrovnání v rámci přeshraničních plateb a obchodu v jüanech a zastřešuje jej Čínská lidová banka. Byl spuštěn v roce 2015 jako součást kampaně z širší perspektivou internacionalizace čínského jüanu.

Přestože má menší počet účastníků než SWIFT – asi 1 400 finančních institucí oproti zhruba 11 000 – systém CIPS loni zpracoval transakce v hodnotě skoro 100 bilionů jüanů (kolem 14 bilionů dolarů).

Když v březnu Brazílie a Čína oznámily dohodu o používání jejich vlastních měn ve vzájemném obchodu, brazilské úřady potvrdily, že se připojí k systému CIPS.

Dr. Daniel McDowell, docent na Maxwell School of Citizenship & Public Affairs na Syrakuské univerzitě, se domnívá, že krátkodobým cílem Pekingu je zmírnit údery případného balíčku sankcí ze strany Spojených států v případě vojenského konfliktu s Tchaj-wanem.

„Zaměřují se na obchodní vypořádání, na přeshraniční platby. Tam si myslím, že nyní vidíme největší vývoj,“ řekl McDowell americkým zákonodárcům a dodal, že na tyto typy mechanismů se pohlíží jako na „jakousi variantu pro případ budoucího cílení“.

V současné době činí podíl jüanu na celosvětových platbách necelé 3 %. Pro srovnání, na dolar připadá zhruba 40 % mezinárodních plateb, na euro pak 35 %.

Z dlouhodobého hlediska však posílení převahy jüanu prostřednictvím systému, jako je CIPS, „odstraní jejich stoprocentní závislost na používání dolaru a dolarového systému“.

„Čína by se měla připravit na nejhorší scénář vyloučení ze systému SWIFT a aktivně podporovat přeshraniční používání jüanu,“ napsali v publikaci spojené s čínskou národní bankou Wang Ťie-chua a Čchiao Li-čchun, vedoucí pracovníci čínské Harbin Bank.

Několik dní po vyloučení Ruska ze systému SWIFT banka Goldman Sachs varovala, že opakované používání dolaru jako páky a využívání finančních sankcí k dosažení zahraničně-politických cílů „by mohlo přimět další subjekty, aby se pokusily nahradit dolarové transakce“.

Sankce a BRICS

Předseda podvýboru Blaine Luetkemeyer ve své zahajovací řeči poznamenal, že „příliš široké zavádění sankcí může mít negativní dopady a podkopat nadvládu dolaru“.

„Vzhledem k hrůzu nahánějícímu dopadu, který mohou mít byť i jen jednostranné sankce USA, znepřátelené země – a dokonce i někteří jejich přátelé – hledají alternativní platební metody a systémy,“ sdělil dále a jako příklad uvedl země BRICS (Brazílie, Rusko, Indie, Čína a Jihoafrická republika) a jejich návrh společné měnové rezervy.

Marshall Billingslea z Hudsonova institutu vysvětlil zákonodárcům, že SWIFT je kvůli hegemonii dolaru v podstatě „jediným hráčem v poli“. Poznamenal, že zemím BRICS se nelíbí de-SWIFTování Ruska, protože „vidí, jak to v případě krize dopadá na jejich banky“. Ale vzhledem k tomu, že existuje jen velmi málo spolehlivých alternativ, bude pro tento blok zemí obtížné napodobit sílu a objem systému SWIFT.

Letos v létě se blok BRICS sejde v Johannesburgu. Očekává se, že na summitu proběhne diskuse o vytvoření společného měnového mechanismu pro mnohostranný obchod coby alternativy amerického dolaru. Několik dalších zemí, jejichž zástupci na summitu budou, již avizovali zájem o připojení se k BRICSu.

Minulý měsíc se v Kapském Městě sešli ministři zahraničí zemí BRICS, kteří dali najevo, že koalice zemí se snaží navrhnout „štít“, který by je ochránil před možným dopadem sankcí podobných těm, které byly uvaleny na Rusko.

Naledi Pandor, jihoafrický ministr mezinárodních vztahů, informoval novináře, že skupina rozvíjejících se ekonomik se snaží „zajistit, abychom se nestali obětí sankcí, které mají sekundární dopad na země, jež se nijak nepodílely na problémech, které vedly k těmto jednostranným sankcím“.

Překlad a redakční úprava původní zprávy americké redakce: Juraj Skovajsa